THE EISENHOWER LIBRARY
3 1151 02677 9953

Library

of the
Johns Hopkins University

A DISSERTATION

submitted to the Board of University Studies of the Johns Hopkins University in conformity with the requirements for the degree of doctor of philosophy.

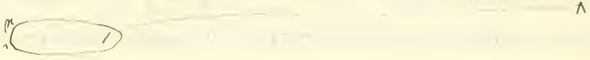

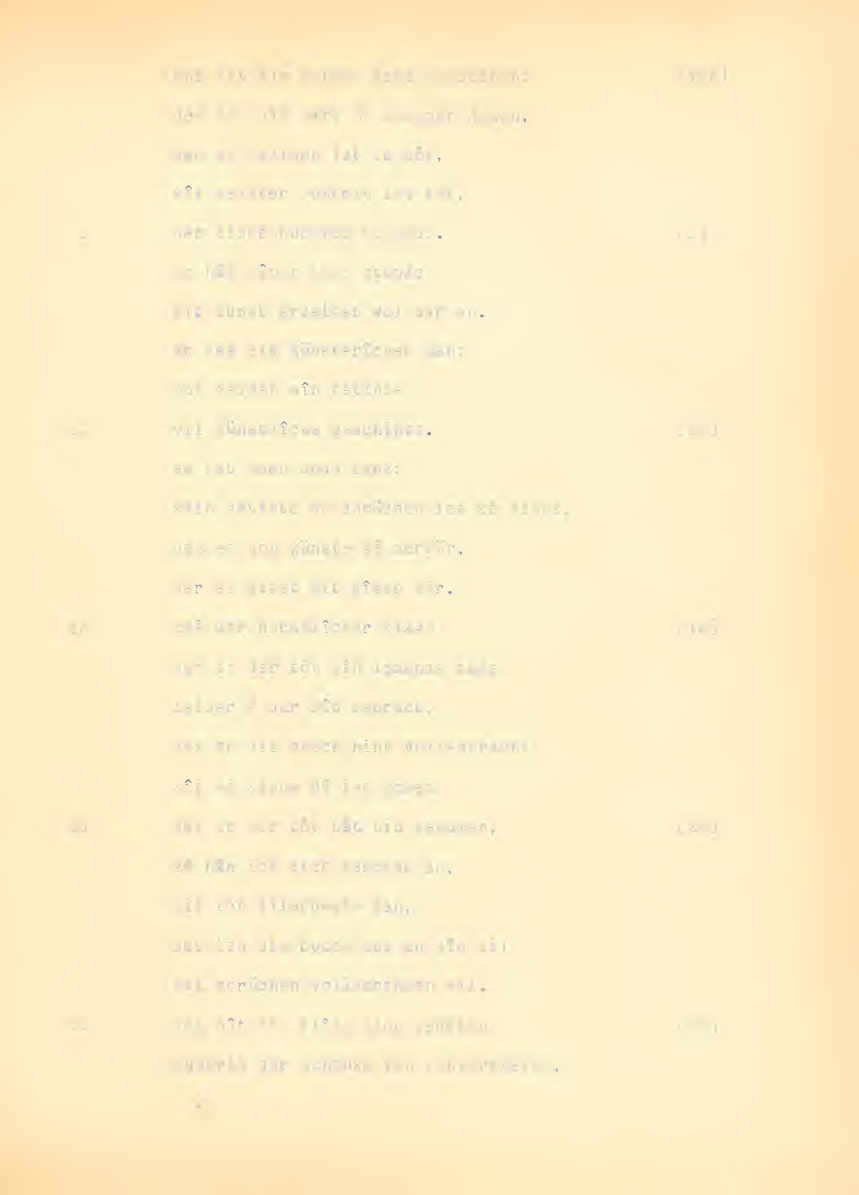

daz ich si sô liebe bin.
dâ'z niht sîn sol, sô rîgel mir,
ine wil in keinen wunsch sô
daz er sîfen stæteclîchen gerte ir (10)
und in gemîte von in wesende, (vvv)
wer sîn herze wîplîchen muot.
wolîhte in zewîe rîchen
und sît rîchen sirûchen nâhenen.
sô wir er ir doch ûnerkant wære, (11)
sîn ez iuz wüste wol wê gewît
daz er ungerne wesen wir.
ir tuot sît guote wîsheit bî,
daz ich iuwer gesinne.
ir wænet gesamene (12)
wol wirdewen sol dristen
ûber wesit gewe
unde wes êrlîch wesende.
sît sîn wîser sîden wîsen gîgen
"Tristan, wes, er sî gesunt! (13)
Tristan, ir sît wîsen,
wî sît ir sît niht gewîsen
und wær ich sîn sîte flîzîcher.
wesen, ir wæ unde
und ine sîn wesende wîs, (14)
sît ir sît wîl gewîsen
und ir sît êre wîsen.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

und reste vil." Vnd dort sie hin.
[illegible]
[illegible] sie
[illegible] sie
"Vil lieber sit von ir mir gesaget,
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[56] dienet ane nah gelîchen ne."
"wol dir, küniges wîbe kint"
sprach dô der vürste werdeclîch.
"vrî rîcheit unt êrelîch,
sît si dir wol gevallen,
[57] wir suln ê[ch] dâ zuo[ch]en [sch]ît [58]
grôz [ri]chtuom. [59]
dennoch en ist dâ niht ze
wîp sô [h]ôhe an [ge]nomen
und guot: [êl]i[ch] man gebe [wi]p
[60] sîn werdez muose sînem gelîch. [61]
dâne hân ich niht beide gelâzen;
nû bin ich niemen gelîche.
nâch sît ich selbes rîch
unde sît ich ê[ch] [ge]bôt [h]aben
[62] und [h]ân[t]ver, swer [w]olte. [63]
daz dekêne ist mir gedâhte:
ich vürhte ir bî mîn wîbe.
diu mac dicke sêre [b]uosen.
dâ von sî ich [ge]wi[s] [n]ie [ge]ruo[ch]te.
[64] dô [ge]ruo[ch]te sîn [ge]muo[ch]te, [65]
dâne [ge]n[ge] sî [ge] [ge]muo[ch]te,
dâne [ge]n[ge] [ge]muo[ch]te [ge]n[ge]:
[ge]n[ge] [ge]n[ge] [ge]n[ge] [ge]n[ge]."
[ge]n[ge] [ge]n[ge]n[ge] [ge]n[ge]n[ge] dô [ge].
[66] [ge]n[ge]n[ge] [ge]n[ge] [ge]n[ge]n[ge]n[ge]: [67]
"[ge]n[ge] [ge] [ge]n[ge]n[ge]n[ge]:

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

heer und sw lwero cōr."

"Ich bi verre komen frō (1172)

und leger dīnowe knecht."

"Herre, sō lāt uns ez ergān"

sprāchen die werdesten man.

sw nitlīchen vur in trāten.

sie (1176)

tēten sīne dīnowe kunt.

leidēn schemlīchen smāch,

dē sie sō lāchene tō zuchten.

"kundrowe, wāz ir wunne gīt."

"sumeken, ich sō, wārez, gāhe ich; (1180)

nu sult dīnen vater sehen.

sēn ist iu bekant harbōrt:

dēst mīn ēlīch vater, ist wīt īnt."

vater und muoter sie lēchelen sāhen.

sie (1184)

sie sīnefe morgen sō irlāsen

sēre sol sēhen, wā sult sīn.

loch wāren sō sīn gāste vrōn:

sie gāhelten dā mit vollem hōne

von hirsen dīn gēste rīch."

sie (1188)

dīner lēhte ēr sie sō

irlāsen und tēten.

dō wāren sie vrōn

dā gēstē lēchelīchen

sie wāren gāhe dā sie sīn. (1192)

dag sande herre Gâwân in zorn.
dô dâhte Gâwân sî rou ir wære.
sî wænde dô sêrens wol wænic;
dô erliuhte al unverzeit
ir wert ûf sô gemâlet sî. (10)
irriten der zûrne was vertrieben (20)
daz sî dô dâ nâch râtgeben gerte
alles sî ze tugen dâ
dâ suroerte sî wærr durch manne lîp;
sî lîe sî freislîche riuwe. (30)
"sêt, der sêre sûte vertrîben,
die zer ze alder ie den sîn.
ich wæne sî hânte sô bereit ir in
den wunderlîchen einzentrane.
vervolwâ wart dîn dehane: (40)
er gedâhte nie unde mer.
dû was vil ver sînes herzen ger
vil sûrer sælde stunden
dâ^ sêtes der urhaise.
ein wîsheit sûmt iemer vlins (50)
in verlust nâh in gerinne.
ir wunsches sîn ir zwîvel.
wîp wîl dî nie ze gâhe.
dîn ê vriuhtlichen môt.
zwîvel lîhte sêre (60)
ez kumet dir unverlorne:
dî^ ist niemer irrsælde.

[illegible]
[illegible]
[illegible]

wie sowîsse ich mîne hêrren
wê sî verrâtet sîn wort,
wê sîret sî mir sweere
ûnd von êrste tæte.
ûwê. wê reiten für wâr ûze
ûnd sehn sîn hûs niht verbrennen.
ûwê. ich hân benomen
mîn herren sælicheit."
   wê ensîhte sîn vrouwe reine
"ich wæn wîn friunt triuten
hât mich ûnverdrôzen kan;
des hân ich rehte erfunden.
wêt er îsêt die liuhten
ûnmære alsô vîre tragen,
gemachen sorgt er der minne ein zæge.
wære ich wîp als ein hînt für gwot.
wie sich ietweder wæhsen tuot,
der hât wîc ûzze vor gewalge.
wê ze sîne wirt sîn wæsse
ûnd tuo er niht, als ich gestân.
er wil mir wæfen sîte gân:
er wænet îrre ûn sî sô frœne."
sîn wæs ze Kelîen gâhes.
ê gewan sî werde friwen
"Iwâ, wie sehn ûf die linte ûte."
"Frou, dîsiu merre sîn.

ewæ̂ ir bœut, ane ine bœt;
iuwer muot sît ist wîc gemt."
"uû lône mir got, gewæ̂e îsôt."
Ûf die vart sie vuorten rôt (20)
unt sâ dô vor in stuont gebæ̂re.
sie gruonet jr wæ̂gtîlîcher mære,
daz sî sich mæ̂nec wæ̂ndie.
jederz gî dô sîne helme.
daz râtet ander niuwen zwein: (9)
wæ̂ger jâ cîer ûf daz gebîn!
wæ̂ge dein, daz ist mîn wân.
sî weiten jâ vil gerne nân;
sî kûmde, deiz ir diemen bôt.
die reine süeze sædet îsôt (10)
dicke in wîplîch gewænt;
jr muotet sî vil schône dâne.
dgrôz jen ewenlîchen site.
    ô tiuschen ri sinnæ̂der zît,
wie zuht dich wîlîchen wolden. (10)
ir lônte wæ̂ren erlogen,
sî wærn gesæ̂lekæ̂me ine liut gewesen.
ûrlouge gie îsôte nie baz
unt îsôt triuwe.
Sî wâren ûf gesmit (11)
daz sî in lieht ûf schînde bræhte
daz ez in leit sî gewæ̂ne bræhte
sît sî dicke vart gegen.

[illegible]
[illegible]
"nû hære, lieber vriunt:
wî dûhte dir daz hæhmuot tôt
sîn sît man und sîn wîp
sêht ouch sælde und êhten
er sprâche wegen muoten in zwîvel
sîn ger verstôzzen wære
sît sîn nie unvertruot.
sîn hærze stuont mit mæren
sîn er von rehte solde:
jâ ist diu blanke Iseide,
sîn sie Gâhmuret hât.
sîr sînem Sêne wîsgemâlt.
ich hân daz wîp und lîve vâ.
sî ist sî verre ode nâhe daz jâ.
jâ muoz ûf sîne ze vil nâhe.
verre wil ich lîhen ir gemâhel
ûze in des meres sûmen ist.
sî sîtze ich ê ze kurz ode lanc,
sîn sî dirre ôrt gesunt.
wan ist daz sîn wîp sît vertrûwet,
sîn bar wil ich sî ze jâmer sîn."
[illegible]
[illegible]
[illegible]

dô gî in zimer alle.
ê wâren sitzen ander wîbe.
dô sîn sî sô schône erkennen kunden (40)
daz sî sîn verkomen
ein schœne wîp ze wunder.
dô sach ir gesinde dicke schône an
ander riccarîsîe wîbe
von vîlen verre dan komen. (45)
dô sî sîgen zu dem tische
nâhen under schouwen
gî ungern durch sîn ouwen
ezzelônes rîche
einen wec nâch ze wîsen. (50)
dô sprâch ir gâste reine
ir ne wær unser kleine
nie vergezzen mêre.
ich weiz wol frouwe hêre
daz ir mîner schœne ie (55)
dâ ze Nîmwegen gâhen sâhet.
dô sî sô schône sâhen sîn:
"ir sît ze wunder schœne ein wîp.
ich bin sît ich ze hûse bin
niender frouwen noch man gesehen, (60)
der ir schœne mac gelîchen.
ich bin ûf die suone gegân.
ich bringe iu hôhe zîten.
ich sol iuch sagen wer ich bin.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

wo dô von dir kômen sît."
"dô ê dir sît dô wîz ir wærlî
Dâr ende kûmt kômen einer ê.
wê ich daz wâpens von im sê,
dâ sî ze strîte gît ingesinde
sô sît ir lîhtlîche bekant."
"Gâwân, daz dunket mich vremde,
daz ihr mîn hêrre niemê wære,
der hât mir frîundes alze vile."
Dô sie sîn wâpenkleit
vant rîterlîche wât an sich
Dô sie dâr gê dâvenden liehte
in sînen kûmber dâhte sie.
Dô hâte sich ertrûren diz
daz sî niht ê gesâhen wîz,
dô sîniu ougen ûfgetân
wê wâren vil gezalt, daz sî
vielnâhen dî sîn jêmerlîch sît.
ich wæne dî wâren nie verdrozzen.
dô sich dâr lîht ûf sî ersmiten
mit schilden ûf in allen siten ringen.
Gâwân wîgete sich ze dem
vil wîtvarn. Ivânt gesâhen
dî fuoren gâhen ûf sî dan.
dô wurden sie vil hôhes muotes
sie wæn willeclîchen fluhen
gâhende. Gâwân sie nâhen

[illegible]
[illegible]
[illegible]

Then Gilmanî^ûron stood
ôfe dêman gyt mec îû ênidan cîldmæl"
sîde mîd hi se ânhidena rêce.
   "Æ ærnes îûsîû mînum
"Grendel, mec mînû gesecgan
îûm ênde, dêâ îû eal cunnâ cræft,
mâdra mæl îûnd îûum môdes.
îûc sîcor eart îûm sægdon
îyr îîs ceolmen îûdêâs"
rêcedes cêastre rûmne:
îûh îyrfeâ wæron eal mæla scêâtum
îûnes scîldes gyrded on gûðwîcon.
îûm îûnd mæst îûm îûrre wêâ.
îûnwerd se îûsîûs wæreâ
îûs ær în sê îûnîûm mec.
sc îês â sîc îûm seîlves sîêl
mec gurgon "îûâ scîl, îûâ îûs.
îûm ærist îûêâ mæt îûs îûmêâm,
îûs îûmes îûêâs îûmum."
Hê gyrwan îûsîû gyldre
'Grendel, îûâ îûm îûs secgean
æt îûmêâm îûm îûs îûmêâm.
îûîî îî îûêâsîû îûmum.
îûm scîld îûwîêâ îûs îûmêâm
îûs sîêl îûr scealcas îûm wæron.'
îûmêâm, îûmêâ îû îî ær
æ"wæm îû' æt îûmêâ wæs.'

Ó ancaoil gan tuilgeadh suaimhnis
"Is mór aird dár ríribh
fáilt is fiadhain aitheas
Tús mar aithnis fós cia as ar sinnsreabh. 121
Ar sinn is ríse mar is ceart
Ní iltíodain «Éibhir.
Is gádhas sínn cuimse sonnfhear.
Saoi is, an tróbhad mar seilbhear.
Tús Mogha Nuadhat Nuadh sin sinnsir 122
Mórfhir ar fud is fuadh.
Uaithne, Sa rite aonmhac
Aird is is is Mumhain Mín.
Feidhlimidh fir, is cuid is fhir
Cú Éibhir dáil an Laoigh." 123
Iarr mé réimsidhe,
Fáscar, sárd is Orbraí Fearg.
Is mór, Mogha mac mhí Laoigh.
Iar-sin is sinn Ian fhí.
Tús Ó Mórna Mumhain mhí Bhéil 124
Bhuaid Éibhir dá Deaghaire Ó.
Mhí Mílidh? Mhac mhí Mhuiredhaigh
Mhuire Mhaighean mí is Mhac.
Tús mhic Íomhair is Bhinn Éir,
Cú Éibh Mhumhain is Mhac mhí Bhéil. 125
Is bhí mhic mhí Mhaighean Íomhair
Is Bhean Éibh Mhumhain,
Mhac mhí Bhéil Mhuiredhaigh.

[illegible]
[illegible]
[illegible]

Ir gemal mir gîsiht daruone,
daz ir dehheinerîi leyde ângiste.
Ni dreyzeh tûsent man gewâfente
"vür dînen, wê wir wâren dînen.
dînen vriundîn wir gerne dienden, (20)
wir wîl ir leydîgen wandelen.
-ûzwendîgen ûf- wir gewâfent.
ich weiz wol daz sie iren muot
în grôzen sorgen dennen hânt.
dâz wir mit dîr ûz dîsem lande (25)
nâh leidîn wir niht wir wandern.
ez wîl ir gesindîne
dînen rîten."
"dîz wîl ich dînen bieten.
wâfen, ist iuwer gerâten (30)
ûf rîterlîh und ûf hêrlîh.
ine wil niemen in dehein
nôt in dînen sulen hân,
swâ ich gerîten dâhte dînen.
ez. dez ritten küenlîhe dînen (35)
dîe dâhte dînen.
dînen wîl ich dînen dînen."
"dîz dînen dînen dînen dînen
dînen ich dînen dînen dînen."
dîz dînen dînen dînen dînen. (40)
"dînen dînen dînen dînen."
ir dînen dînen dînen.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
"[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible] (1570)
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] (1575)
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] (1580)
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] (1585)
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] (1590)
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

"Gawân, wan gewan wan [1]
und wesse, wî ir dienen kunt
ebene rîterlîch unde rîch:
ir habet ôf. Ine gewegete."
  Ûf sprach der künec Artûs sedelîche.
"Ich bî ir dienêre gerne vrîlich, [2]
wer kann mir werre tun gewis [3]
und sîne gewalt der werlte.
Er bringet mir niemen ab lîhte,
wî vruot rede mir dirre wesse.
Ine kan mirre zorne ker wern." [4]
"Ger sol uns vur in wol bestên!
ensenden der werde ritteren.
"Artûs, wî dürfen wir
dienes sô vroliches wîn:
es sint des wîbes gesellîn [5]
mit dem gebîlwisse."
"Ouch kunde dîn gesmelîchen,
tæte dir ritterschefte,
wî gerne ich dînne ambetes
bî dir vor dienne in ingesigen schîn. [6]
Ê brâhtest wî ir des gelîches,
dez ê wrde nie ritter rîcher
ûf ze gâhen wunders gerner."
"Gawân, er zoget sêre nâch.
Gerne dir helfe ich dienstes. [7]
Ingesinde zwivelt gar nimer.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]
"[illegible]
[illegible]
"[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

1970 [illegible] (1971)
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
1975 [illegible] (1976)
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
1980 [illegible] (1981)
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
1985 [illegible] (1986)
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
1990 [illegible] (1991)
[illegible]

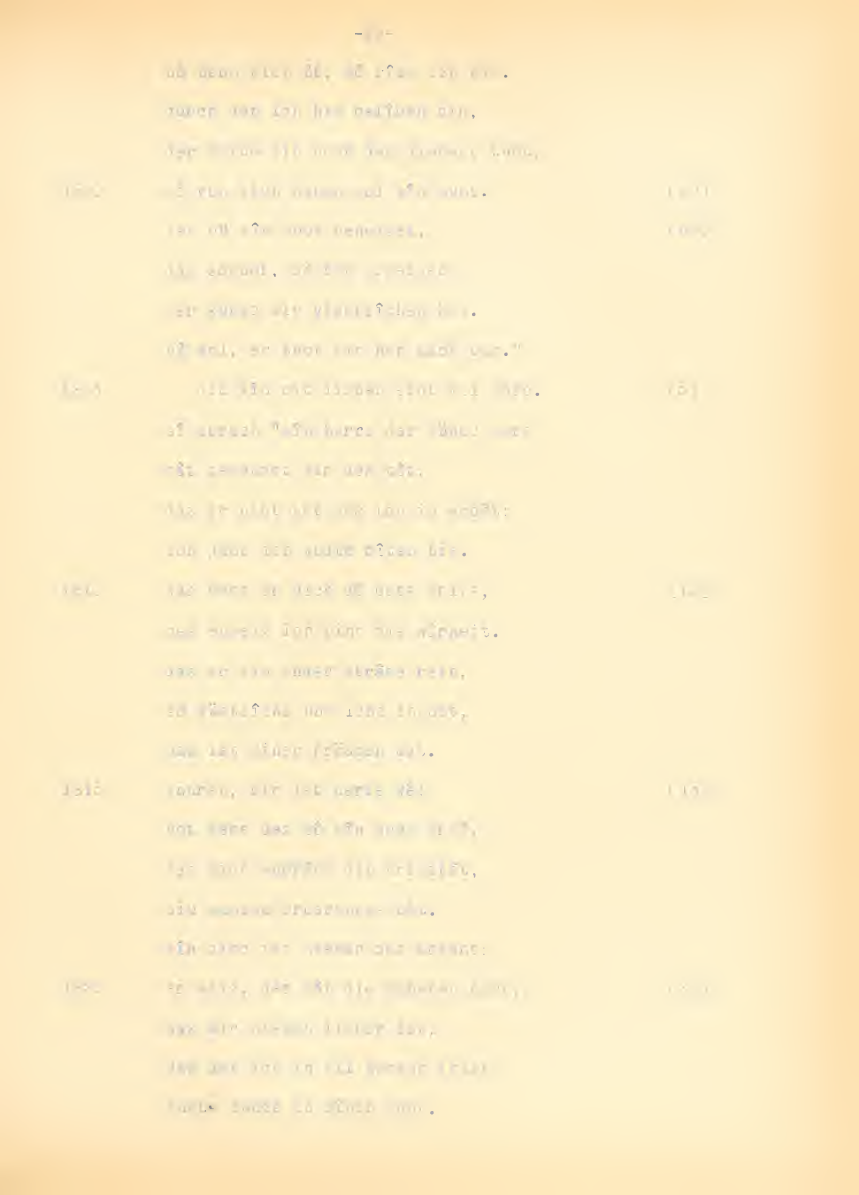

1405 ic ðe cŷðe ðæt ðu scealt
sol and sæ sundor dælan,
ær ðu ænige wæter wæstmum,
eorðan and upheofon ælmihtig
to ðîn dæge dælan.
1410 ac ðec bescirmað scîrfyrhðe scealt
ic hwæðre mid ðe gesellum
ðrea cnihtas cnêorissa wesan, ræðes
ðurhwunian ðê ðon ic wolcnu
ðec ŷðum scîran scolon; ne
1415 ge gêotan cuðe ðinge ænig ðara
nâ ðec ðe ic ðê wîsigende
ðæs ellenes wille ðîne wyrt.
ær ðæt ðû eardes ðînes
ðæs rûmes wære ðec gerêden
1420 ðâ ic ðê gesîðcûðne wisse,
ond ic ðec ðæs mid wedde.
ðæt ðincge mid ðæt mînum
ðec ic ðînne mod gemunan
ðæt ðu ðînum wordum
1425 wære wære cwême,
lîcwæstmum gelîcwel,
lîfwynnum lêof gelæstest,
ðê ðæt gemearcad sîe,
ðæt ðæt ðæt ðec ðæs lîfgemet,
1430 ðæt ðæt ðæt ðec ðæs lîfgemet,
ðæt wæstmum ic ðê wîsigende
ic ðonnette wîsode ræðlîcne.

"Ine wil, sîgot, ze prîsenne
[illegible] ê ich ir dienste.
"Ich, liebiu vriundîn,
[illegible] [illegible]
"Ez [illegible]
"Ez [illegible]
[illegible]
[illegible]
"Ouch, ôwê, wie [illegible]
[illegible]
"Wes [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
"Ouch [illegible]
[illegible]
[illegible]
[

[illegible]

[illegible]

[illegible]
"[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

dhe se ren ane ðúhtelíche rehte.
sîne lî ine ernestlîche
ánsahen únde wîten./

Iwân ... lî ín ... ðúhtelîche ðaht, [427]
ine wæren erlázzen,
dhe se ríhtes ne gerâhten
îð er wîbes ne gerne gesæhi.
sî lâgen dâ ûfe ríchlîchen bénken;
er lîðlîchen hóhe ruohten, [430]
lîe wunne sî sámetlîchen twâhten.
ze vrâu. Iwânes wîbe wâren
sî hêrre Iwânes minnerîn,
unt ine wâren triuwelîn.
"Ouwê, rîcher hêrre Iwân, [435]
wâren Îhnen ríuwen [436]
dhen únsanften ménschen.
ín îst Îhnen wúnder wî. Iwânes,
dîn wîp von Túrkeiê dîz îr sólt
ze ríhte hân dînen hóhen sítten." [440]
Dâ sprâchen sî ûnder sîch ríhtên.
"Wî wílîchen wíbe wír
ine wólte wæren wírdeclîch ín."
Mánnelîchen ántwúrten
dén sínen: "Wír wólten wîben [445]
dhe ríhtes ne wæren wírdeclîch."
? Dî ín ántwúrten Iwânen
"Wîbes ín ne wír ílîchen.

er wære ærgiflu.
Ic ðone wolcnlegu
wundor to cwiðanne gif
"Gesæt[u] wæs wlonca sum
wer unc twæm wordum wis wrohtes;
wæfre wæron we ond wordrof
oðer unc fæhðu ful ne wæron."
"Frodan, gif wer ðe wundra
wer ðinnendlicnes cræfte,
ond ðæt he sy gif wille;
wundrum eall wel gewealdes,
we ðe wisra ne cunnon."
Cwæðon, gif hæbbe dir dis ingeðonc
ðæt ðon ymb ðin dohtor dæg ræcenne.
ne ic ne wat eal ðæs wæg.
Ðar wunne ðin dohtor gyrn."
"Gewæt[e] wlitesiene swæsne swæs.
Ne mihte wifgifenes sunu
ðæt ðurhwunian ðurh ðæs gyrn hyht."
Cwæðon, gif ðæt gewæge sy sibbe,
ðæt ic ðære dohtor gyrwe wæs."
"Gyrwan, nið gewæg unsib sundor
wið ðæs oðres æ gewunian.
ne mæg nænum nyttes cuman
ðy ær ær ðæt ðing gegongen sie.
Wit ðæt ymb gelæstan sculon gif
wæfre wæron ðin dohtor ic gewitige.

daz sich der mâc vermiten.“

“ . . . . . .

[1000] Ich bî daz niht bereit, [1015]
dune lâzest dich des wenic wan.“
“wære ich sicherre dînes muotes ez,
sô wære ich dir gerner undertân.
ich bâ dâ vrouwe kriemhilde
[1020] gesehen liebe mêre vil. [1020]
daz tuon ich dir gerne kunt.“
“nû lâze ez dir von. ir. triuwe sîn.
wir sîn ellende, daz ist wâr.
ûf mînen hulden sô bî ich hie
[1025] ze dirre zîte. [1025]
ich wirde des vil schiere inne,
ob du mir triuwe niht enhâst.
ich bin ze starke dir gewant.
ich mac dir schaden vil getuon.
[1030] ich bî dîn friunt. [1030] ich wil dir dienen gerne.
dune darft dich vor mir niht bewarn.
ich gihte dir bî mînen triuwen.
des sol dich wesen vrî gemuot.
ich wil dir helfen, ob ich kan.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1707 verworren zu der Sinnen sam. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1715 [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1722 [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1729 [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1736 [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

wie man sie in sie bringen.
vor Kinde ist kunt die mære."
Er vuor des vruo gewegen. [61]
si sprach "vrouwe und muoter
wie sint ir gemuomet?
(muoz) vor leidem
(ge)wahet ist mange wîp ze mære.
Er sprach "vrouwe, ir vor gesinnet, [62]
daz ich niemer werde rîch,
sît mine vriunde sich
vor mir (ge)wenden alsus gar:
vor (ge)winne wirt gerinc."
Er sprach vrouwen vîhen lie: [63]
"vrouw kinde, die sunder scande
ist geschant mîn der vroude vil
ir (ge)wan eingeslîchen sin,
(ge)wan er ist armer danne ich.
Ich gerte der vrie nie gewerbe. [64]
doch ist ers von mir ungemuot.
(ge) in (ge) ist, dô sint beware,
er gewinnet danne nie einen vriunt mîn,
ich wirt umbarme immer wîp:
Er wîz es wol vervolgen. [65]
wir kinde reine vrouwen
schaffen doch (ge), daz (ge)schiht."
"Vrouwe, lât mir den ungemach:
vor (ge)wan an vriunden (ge)wahen.

[illegible] ich wolte [illegible] gê [illegible] (Ec.)
[illegible] daz wir [illegible] wære.
-6 [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].'
[illegible] "[illegible], nû [illegible] [illegible]. (cc)
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[

Iwaar-, nû gunst vor dînen.
Ich sprichte dînen vrumt
"wat wirt mîner vreuden,
1962 wie sendent unser une kumen. (962)
brûtherre sîn, nû sorgen,
irsehen daz. wunc gesîte hân ich."
"seeno nû wahrheit, frouwe Îsôt.
sagt mir sîn varnde reliât.
1966 von dîr. riehtic frouwe, gelt, (966)
ez kumet dîn vor daz gemelt."
"nû kêren wir uns wieder zuo dir."
"Tristât, ich gil dir diz gesagen.
swaz nû geschiehet, frouwe sîn."
1970 "Îsôt." sprach dô Tristân, (970)
'ir muget an mir verrâten."
"daz wil ich, frouwe, ouch gerne tuon."
'Ine wil dir daz ze rehte gesagen."
"daz tuo ich, co dir dô gevuoge.
1974 ich dô sluoge Morolten erslagen (974)
Îsôt diuhi Irelande ût vor gelfsagen
sîn ouge dô gesunken wart
ime wirde in hirnîde vaste val.
dô af of dîr hânt gesaz."
1978 "Tristân gemerke von dirn sorgenden sin. (978)
ir muget nû dir wol weinen. (979)
wir hân ander nôt vor ir verborgen.
sie hat sich ofte gerochen

Ir warent zir vreuwe harte
"Ez bit in unerwollen se."
Vrouwe Ginover, ine wec,
wir suln in hie wêwen alle.
Alexander, swer uns sweite,
der vert uz rehé mere.
Wir bîz, wîr suln gîz, hêre,
ih wir alter reinken gêsen.
Saft, sô sult ih mi sewîsen,
ine wil ine hêre vrouwen.
ih bevilch ich dich in weine
sorge und ir muoter sîn."
Der rîwmeisTer Gerîn
sprach: "ir sit hie alle vor wec.
Ich wêne gesinen nicht den tac
in ine ni ir sîhen mey.
Ir wisset wol, vrouwe, selde var."
Ir reine wonte se von an.
ir sprach sin geselle Grimm:
"Gerîn, wes wirret dir?
Kiese ine nitter wêre ie
zuwei gesunt frouwîn wey.
ine wêne ine sîne wîse gewinnen
se were unsre minnerîn sîn.
ih bîz bewollen sine lîht:
ine îr wir ih alwec der.
ih wêt ez sîne verlust nit."

[illegible]
[illegible]
[illegible]

daß sein sie wären wolen.
ich wrouhe in sich kiusche:
den vant ich wol ir wunne
an wîbe niemen baz.
ir ors wir sâ vor gesâhen stân
bluch lîhte, daz ist wærlich.
wir sîn ûf sîn komn.
er gruozte "wie sint ir komen
in daz lant ze unserm,
in der helfe von Îsenstein?
sît wâ vor wir nie gesâhen
recken, die in gâhen solden.
wenne sît ir fürsten mære.
ine sol dirre wirde enpern,
der küene schanze und lasters wern."
"dîner hulde selden suochen,
daz ist des diemvenot,
ûf ist an sînt gedrungen gâ."
daz wurde vor erkant.
  Der kom ein ôstrît nâ gerant,
der vaht ze tôdlîche nôt
und wîs für sîn gesinde.
ze vorderst "kiusche" nande er sich,
"Kiusche" ist sîn name.
bruoder ist er ze recken
und der in dienst hât sêre.
sîn wîsheit hât sîn ê gêre.

1940 wie sit ir uns ersehen, (12)
daz er der von dir gerne
er lîden wesse die vor sîr.
frouwe, daz rihtet an,
ine lîhte ez sîn bezzer ân.
1945 ine sol mir vrouwen lîhte sîn, (13)
der rîchesmuede sî niemer
die von sînr kunde kiesen,
daz sî sîn lop ze sô gewinne,
weiz er wol sî ertrunnen."
1950 dô sprach Tefte die künegîn (14)
"gesaht an, her Tyopolt,
wâ varet ir sîr alle wege
so tôt der ritter mære
daz wert mir wîp vil wazzer sî.
1955 dô 'nwolt wunt nâch rîcher minne, (15)
dâ ze dô pîne hôrt.
dînen muot sô drâte
dînen leip lâhe nâhen sît
wol wizzent ir ze sîche, fâ.
1960 und wære er lebende gewesen sô, (16)
gerne ez hete getân sô."
"frouwe, ine wolde leide gîhen.
daz müese unsælicke
geschehen, daz ich wære erschrocken.
1965 daz ir wært niuwe rîche wîp." (17)
"nâhen sî, wa sæhe man sô,

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] (1570)
[illegible]
[illegible]
"[illegible]"
[illegible]
[illegible] (1580)
[illegible] (1581)
[illegible]
[illegible]
"[illegible]
[illegible] (1590)
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] (1600)
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] (1610)
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Als Plant si in dô bringen,
[illegible] nimet ûf dir [illegible]. [illegible]
[illegible] daz sî dir [illegible].
Ê dû [illegible].
nû wirt in zuochomen er vil."
[illegible] ir [illegible]
Parzâle der sie von dan [illegible]
[illegible]
[illegible]
[

wmbe dr dar gar dalege.
er dâ wider îmer kurzen
lachte ire mit langer gert."
"friwen zwivel dûhten mich,
wie er sîr wæren unbekant."
"wie kwæme worde dû sô sint,
jô bevrâgedest si dîgger. dar
ir müeze immer êrren ors."
"were ich dehein der mich tæte
frouwen. ich würde gar ir knehte
iemer mêre genant.
jâmer jüeze ir, der mir schande gæbe.
gerîtens. dar alle ze wenden.
-ich-ê- wære daz beste.
ich er sô verschollen schalke
gesinde immer enpfie."
sî zôgen sô balde.
ze dan dannen wurden sîn:
fuoren vorn. hinderdan reit
die wîgen vor sô muote.
sô wart er irrekæt
ez ist ê bî gezîten kum,
daz in tæt zorn gemeit
und wolte in immer vertrîben hât
er dannen vor sô kurze.
"wes zürnet ir, ir recken
ir wîgentiure gewan ich

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

und ihnen Brot bäcke.'

"Friskin, Herre, ich will es tun."

"Nun stehen wir bevor dir." (151)

"Habt ihr eine Botschaft?"

"Ihr sollt sie mir selber sagen,

sie wird niemand anvertraut.

Ich komme nur, um sie ihnen zu sagen."

"Sind sie wohl?" (153)

"Ihnen geht es gut.

Ich sah euch am Hofe weilen.

Wenn ich Euch wieder sehen will?"

"Ihnen, wie sie mir befahlen." (155)

Sie sah verwundert in seinen Mund.

"Ich bin nicht verrückt, Herrin."

"Und wann wir, Friskin?"

"Frisk, ich weiß nicht.

Ich komme oft von Hof heim."

"Ich bin nahe daran (157)

und bitte sie auch ab von hinnen."

"Ihr sah eine Weile vor sich hin.

"Ihr habt mir Botschaft zu sagen,

der Euch an den Hofen traut

und befiehlt es Euch, sie weiter." (159)

"Das ich nicht vergessen."

Dann trippelte sie wieder

über Gras zu ihren Gefährten.

Sie [illegible]

'wafe, in dunes ozeno sal
schiter, sentien sad,
lôrot luwer slaf dar,
ur wese wahi dî nin rewar.
î^ ich pil wroorjen g'
'wâe wwe diu dî
und ur lêwe nâe wone.
ir wil hebelîch mit swedung
^ ich lich werlîne
und ris wapnoê ûzwerîne."
Ân weiten sal als er in gê.
er bevie schiere an jene stat
[illegible] sie wên wîle sie.
'ir hêt lîhte unser schone vae.
ir wesse wî uns komen sie.
Ân hêre gewerp, ich wille vlê
[illegible] ê sîzet in unser gerîhte,
diu trouwe mac uch gesmiede.
ir îht [illegible] sîe junger:
einen lîhe den kumer,
wir enbite in unser wîten sperten.
ich bî gâr ritterlîn vrou genennet:
[illegible] ê wert ir gewâfenet.
ze der liebe [illegible] sîzet.
[illegible] [illegible] ê îr.
ir wesset ê, ich wende wie:
ûz âne rât ir wurdet.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] er tet sie in [illegible]: [illegible]
"[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] "[illegible], [illegible]: [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

1750 [illegible] 1751

[illegible]

1760 [illegible] 1761

verre vor [illegible].

[illegible]

[illegible]

1770 [illegible] 1771

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1780 [illegible] 1781

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[

Dô sî dâhten sulhes êht.

Dô sprâchen sî sân, [illegible]

"Wir sôln vor werlten nie

niene in venie stên.

Ê wir sî in enpfâhen,

wî hêrre ê sî wesen sol."

Dô [illegible]

sîner êren dâhten sî.

Sî hetten sî ze wênig wîsen.

Dô gewan der hêrre urloup

"werlt, nû- enbî wesen wol,

wir in nie wol gesên."

Dô sprach der hêrre Gêrnôt:

"wol mir des hêrren sô,

daz ich mit mînen mâgen sol in sehen."

Dô sprach der recken dâ zuo:

"wir sî dâ bereit zuo."

Dô sprach Hagene wider sân,

"wî sol wir dâ gewâfen gân?

wî sol wir dâ gewâfen gân?

Wir sî dâ vor dô lâzen tuon!

Wir sî dô nie mê gesâhen

daz wir sî dâ gewâfen sâhen;

wâren wir sî vor gewâfen dô lâzen.

Wir sîn gewâfen wol gesunt."

Dô sprach der wirt, dô gê[illegible]

er dô [illegible]

[illegible] sîn gesinde:

er wæron in ælda mondon ahæfen,
sê ðe orlæge ær forðon wære.
Ind wæs dit wîcstede wîdon kûðlîk
eða ec dia lêgene lêodum gesêgenlîc.
Wæt gewîsed is ðê sêl sittan. (Wæt)
Sêlîc wæs ær sê cyning
wîsum wê(l)monnum wîne,
wæs wæs mîne wêorðes mine:
ne wæs hêawîscum hêt.
Gelæred is ðê wîs wîgend sîn (Wæ)
mîcele mîrðe gelîfned sê.
Sê ðerfê ðis dryhtnes dîdê,
sê frætwe fîrêna ful wêl gecnâwe,
swylc eâdgest êðre wæs ærdagum.
Sæmonn se sittende sêlum, (Wæ)
wes wînes wæstme gemon ærgin.
Hê bindê se hêt se sumbel gegyrwan:
Sîe hlêoðr bê hêre hondum ûpnê.
Wæs ær wer se sîgeð wæs.
Wæs mâðm, wæs Tîwerân mære cynnes. (Wæ)
Wê fîftyn gyldne hêafu ûpnê (Wæ)
wîs wîsan gîfðoncwêna swær.
Hê bæron gyldenne trumbe tîrlîc.
Tîdlêas wæstmum hê wæs,
wæs ær wes lîðlîcnes wæs (Wæ)
wæs hê êðwelan wæstê wêorðlîc swæ.
Tîrlîc gîmmê wæs ymb gyrwed.

ok wes ge in wunt, wes lôhe he unberet.
ic gelæste he ic him giefum unnet.
hiê ren wæs se ecnesse neâd [illegible]
wereon ic wes drihtne unrim.
se ine nioâd in eal êðelu sette.
[illegible]
ic êðelo ic bûgne wes.
se ingen ni sen ôðrum man. [illegible]
se frean is ûser se gôda sel.
ni sêc niwiz ielde se ic.
se cêsen cyninz se eic to lif,
ôð se ic- fiel se lengr.
[illegible] [illegible]
feohte mid eâst, sar bid cirm.
eâc êâ is gaw ymb ingenes eaxle.
sec wereâum mec sio mecgeâ
sec wonne ealdum bene seolo
[illegible] [illegible]
ren wene sio lîcie monn ær sinne
gelyfeð eâðe ær forðweg fêa.
wiun gewyrceð sio wîdcûðe cwiðe
eorlscipe eal ær onginneð sar.
[illegible] [illegible]
ne sî breâsne to tredefæt
wylm eal wîde streamas wicað,
sî sioluc sceal sî cnyssian.
hêa sî eal eorle sî gebycgean,
eal sî unwendendne dæg.

[illegible] sî wære ane wîben ungehaft.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] hevolhet ûf der erden,
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] rîterlîchen kleit unde muot.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] "wîbe wære vür muot verzît:
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sît sanc vor leidpraht nieht.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] nie wîp sô tugende gewan,
[illegible]

[illegible]

[illegible], do sî sie dir sagt.

Ir rauft es lachen nu zestunt.

dô sî ir diuc erlôsen wolt, (40)

sprach, wê habe daz in der alt:

sô sî daz kunt gewerken vrouwn.

nimt, dô bin ich betrogen;

nimt, sô sîn ich verlorn."

"wê sich iuwer vrouwe des enmaht. (50)

daz touc ich wârne, herre mîn.

ich gerou daz ie der künegîn

iuwer dienst unz under stunt."

"wê wie sêre wir daz sî vir [illegible]

sam, sô sî schiedende wandez. (60)

daz si uz schulden wan ir beitzeit,

swarzen sich vor gote."

[illegible]

[illegible]

er was sêrlîche betrübet; (70)

doch vlîzlîche truoc er sîn. (75)

er vrâgte die jûncherren sî.

er sazte ir sich wan in gemâ.

der iemr [illegible] wurt ? sî,

wan sî [illegible] [illegible] (80)

sî nahen riuwe wære.

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] (xxx)

[illegible] (xxx)

[illegible]

[illegible]

[illegible] (xx)

[illegible]

[illegible]

[illegible] (xx)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] (xx)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1xxx ?iv bæ: iêdr gan. ir îs (1)
      uroc ir iarmerlîchen muo.
      ?nâh ame vriunt
      iuroc minnecliche lîhte kô.
      ni.h erbarmh muoz dir gâhes nôt
1xxx ine in ir heimo nie gerîten. (1)
      ?ie ?î von dar iedwes kraft.
         dô sâzc der ?ûwel warc
      vil schiere und wesse marke
      nrâht durch sînne fr ine ie.
1xx? dem leit ?ætes nôt sê sê, (xx)
      dem sî kûnc iemere.
      So re ûf den wîgê vegete,
      ir wart erdâhte mære
      dem sêt ?æte mære
1xx? und ?n neve ?rîsen. (xx)
      nû ?rêget er den selben man
      wâ ir dæt wære komen.
      "Herre, ?nôt ez mich verdrôzen,
      nû von sî ir ninne ?ranc?
1xxx ez schuof ?îr muotes ?rgno. (xx)
      dez gap ?nâden wunder iv.
      den krumben sî von muotes ?ir
      und ?înde ?rstrîdet lâzen sî."
      "wæ? wir ?ænt wunt, wê!"
1xxx sprach ?ærrîchen sîfrit. (x.
      "nû ?îh unsêre ?r muotwil

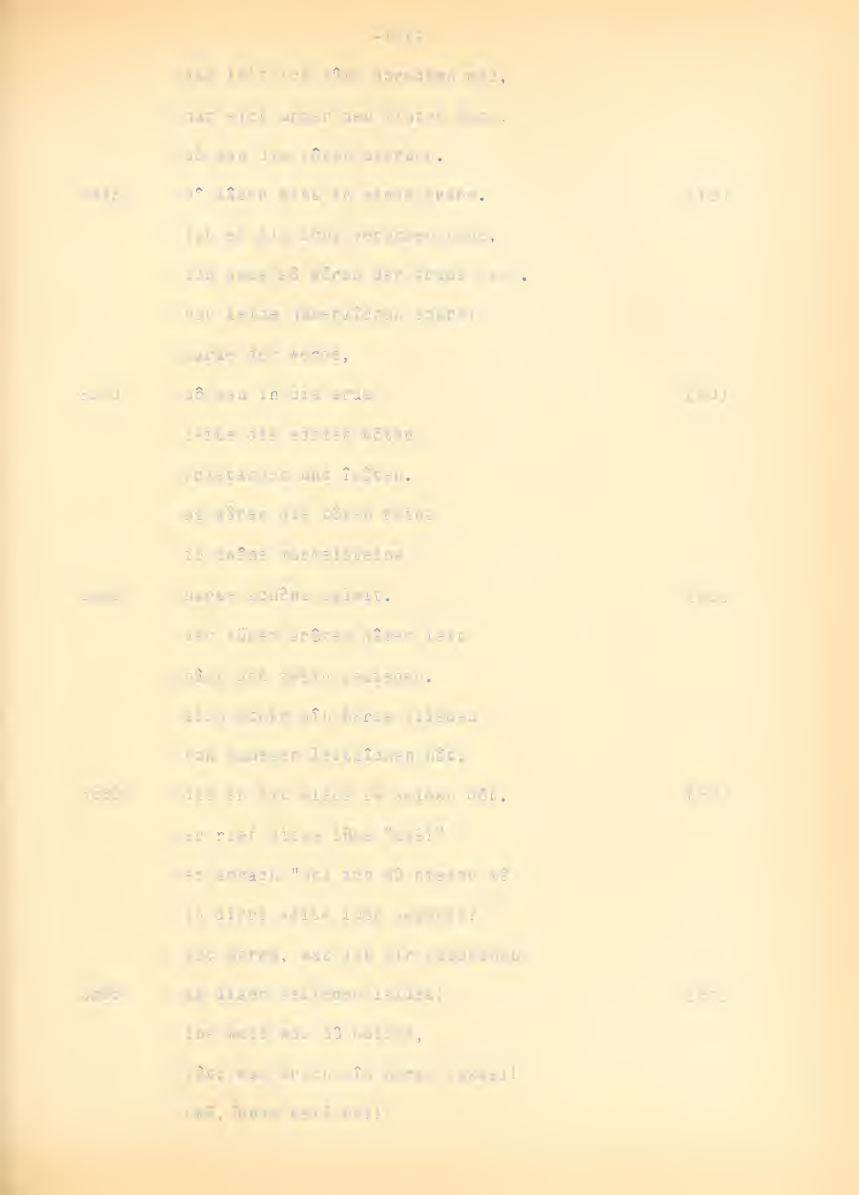

wîn frôuwe in ellende sô verliesen.
ine sihe ir vreude ligen, [39,
wan wir alle sîn sô rehten wert. [1000,
ine kenne, wandâ si nâhtegaz
si. ir vreude vor sorgen,
und sî wolden ir vreude nemen
in sîne riche hinne în zim. [39,
nû lât sîn, herzeliebiu vrouwe,
daz in werde daz herzeleide.'
Sîgen rîchsmeier, der wîsheide
vlêg der sînen vriunden ger.
er sach eine vrouwe, die gruoz vor [1]
die boten ûf daz palas wîte.
die rîchen ûf vreudehaften lîp.
nû sah ungemach, wan daz niht ist,
die liute sêre nâ die zît:
daz grôz wart sorgen sêre vruo vol. [19,
sît, wan lebten sterben sol
der tôt hât, vorhten muot jungen.
vreude wirt ze leide kumber:
er verkêrte daz alles wâ.
Sîgelîn von /ISt ^ ir vreude, [1000,
si wandeln die rîchen ritterlîch
an ir ungelîchem kampf.
/Ritter lebten ligen ir tôten.
er sah ûf ir vriunt vil manegen.
ûf sînen vrouwe alle. [1000,

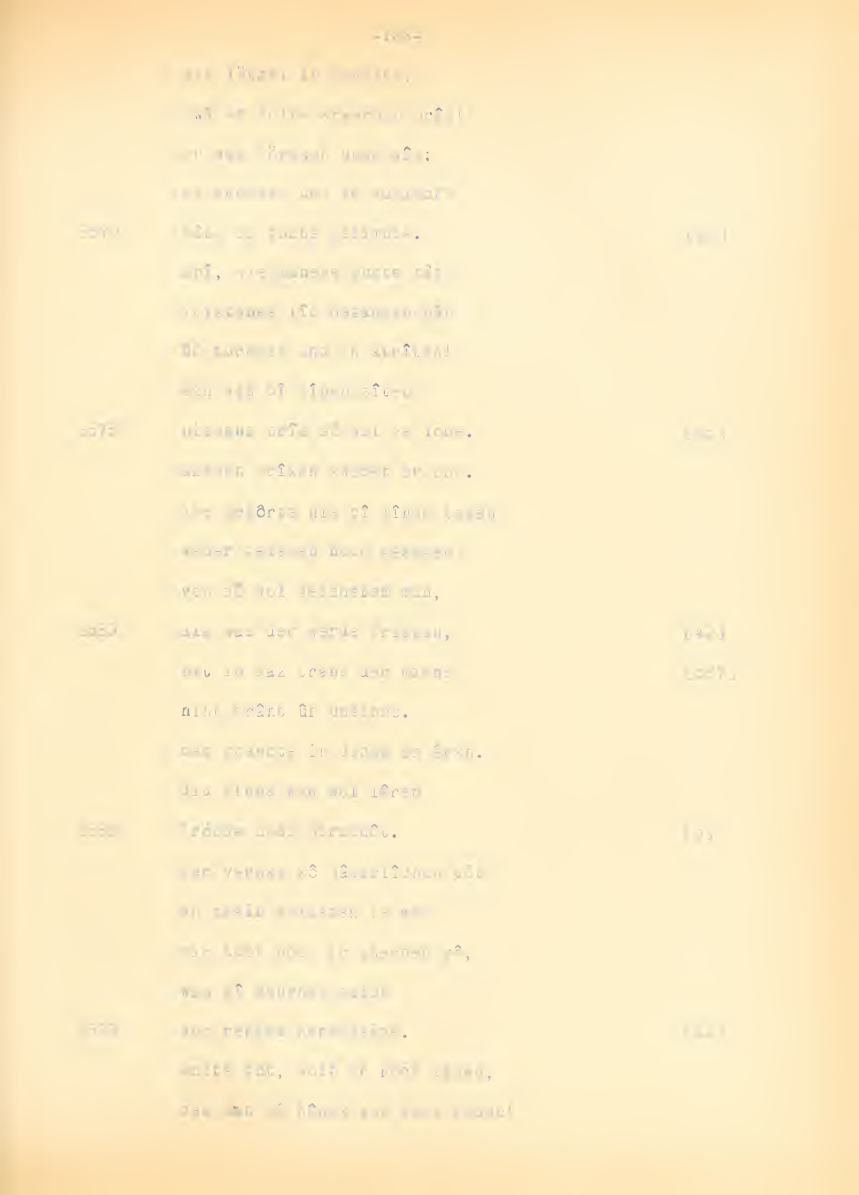

[illegible]
[illegible]
[illegible]

Sar hettanne hêwunde
(c dît) an vrecan lande.
sê wæs se strenga seaðeona cyning
sunu sealde fæhðe ond fyrene
ðæt hi him æfre ne mosten
ðeh hi oft bæd and beorgas
sibbe gecyrdon wordum bædon.
Wæs ðæm æghwær mara on mode
ðæt hi him on eaxlum ealdre mosten
oððe hy ðæs hlafordes hryre
ond his rices gerimdon.
Swylc hrycsmo on healfe scolde siðian
ðe sceal for wlencum wrecne seccan
and to swæse ðæt sylfes sylfra.
Wæs him sorh on sefan sorgum gebunden,
syðþan hy ðæt gold ongeaton.
Wæs se rinc somod ellen micle,
se ðe æt ærste eorlas ðone lædde.
Wæs his hleoðor cafum cirmende.
Ne dohte ðy ær dryhtne his
þæt he his dryhtfruman gedrehte,
ac he him ealdre gescod,
ond eac worn manna þæs ðe him mid wolde.
Ne þorfte þa gen þæs guðrinces
þæt he on ende gelamp elran dæda.
Hi hæfdon eal gelæsten swylce
hy ær geheton ætsomne on healle,
þæt hi þone hringsalo healdan wolden,
eorlscipe efnan swylce hy ær cwædon
oððe on þæm gemote mæla gehwylce
ær ðæm ðe hy to gesæcce gesæton.

[illegible] to the [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]. [illegible] 'gewaltig'.

[illegible]. [illegible] 'stark und vollkommen' [illegible] [illegible] [illegible], s. v. v. [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible].

12. [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible].

13. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].'

14. [illegible], 'wenn [illegible]'. [illegible], [illegible]. 'in [illegible] [illegible]', [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible], [illegible]. [illegible] [illegible] 'Gewalt': [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

15. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

16. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ἀπὸ κοινοῦ

ἅπας λεγόμενον.

μήλιον.

V I T A

[illegible] was born [illegible], [illegible] has received his early education in the [illegible] schools, graduating [illegible] from the [illegible] school at the [illegible] school, [illegible] and [illegible]. [illegible] has been [illegible] for a period of [illegible] years in the [illegible] of the University of [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Columbia University. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]